

**Wymagania edukacyjne z przedmiotu Edukacja dla bezpieczeństwa
dla klasy I szkoły ponadpodstawowej (liceum)**

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
1. Zapoznanie uczniów z wymaganiami edukacyjnymi śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, zasadami oceniania i warunkami uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania.	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania.	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania.	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania.	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania.
Dział 1. Bezpieczeństwo państwa					
1.1. Polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa	Uczeń: - wymienia rodzaje bezpieczeństwa, - wskazuje i omawia poszczególne ogniwa systemu obronności RP, - wskazuje czynniki zagrażające bezpieczeństwu	Uczeń: - rozumie pojęcia: polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa, -wymienia i uzasadnia geopolityczne, militarne i gospodarcze aspekty	Uczeń: - rozumie istotę problemu bezpieczeństwa, - zna i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa, - wymienia strategiczne	Uczeń: - wskazuje i omawia poszczególne ogniwa systemu obronności Rzeczypospolitej Polskiej, - identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego	Uczeń: - wymienia zdania poszczególnych ogniw wchodzących w skład podsystemu pozamilitarnego, - potrafi omówić sytuację geopolityczną Polski po 1989 r.,

	państwa, -rozdziela zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny.	bezpieczeństwa państwa, - zna i wymienia zadania parlamentu, prezydenta, rady ministrów w dziedzinie obronności, -rozumie istotę oraz zna elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi.	cele bezpieczeństwa politycznego państwa.	i zbiorowego, kategoryzuje je, przypisuje właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa.	- przygotowuje prezentację przedstawiającą zmiany granic Polski w okresie od XVII do XX wieku.
1.2. Zarządzanie kryzysowe	Uczeń: - rozdziela zagrożenia czasu pokoju, -zna przykłady zarządzeń, jakie mogą wydać władze w związku z kryzysem.	Uczeń: - orientuje się w podstawowych zasadach zarządzania kryzysowego i rozumie jego istotę, - wyjaśnia znaczenie pojęcia siatka bezpieczeństwa i infrastruktura krytyczna.	Uczeń: - dokonuje analizy i omówienia wybranych zjawisk społecznych (stany nadzwyczajne: stan wojenny, stan wyjątkowy, stan klęski żywiołowej).	Uczeń: - wymień etapy zarządzania kryzysowego, - omawia system zarządzania kryzysowego na poszczególnych szczeblach administracyjnych.	Uczeń: - przygotowuje informacje dotyczące stanów nadzwyczajnych ogłoszonych w Polsce w XX wieku.
1.3 Siły Zbrojne RP. Formacje służb mundurowych	Uczeń: - potrafi wyjaśnić, czym są Siły Zbrojne i	Uczeń: - omawia zadania Sił Zbrojnych	Uczeń: - omawia zadania, struktury	Uczeń: - omawia podział i zadania jednostek	Uczeń: - przygotowuje prezentację

	jakie są ich zadania.	Rzeczypospolitej Polskiej, - wie, kto kieruje Siłami Zbrojnymi w czasie pokoju i w czasie wojny.	oraz przykładowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, - zna i wymienia nazwy formacji służb mundurowych (w tym Obrony Terytorialnej) zapewniających bezpieczeństwo państwa oraz wyjaśnia zadania tych służb.	wchodzących w skład Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.	dotycząca uzbrojenia i wyposażenia wszystkich rodzajów Sił Zbrojnych RP, - zdobywa z różnych źródeł informacje na temat misji pokojowych, w których biorą udział SZ RP.
1.4 Powinności obronne obywateli	Uczeń: - wymienia powinności obronne obywateli, - wymienia konstytucyjne obowiązki obywatela.	Uczeń: - wie, w jakich sytuacjach obywatel może być powołany do Sił Zbrojnych RP, - rozumie pojęcia: świadczenie osobiste i świadczenie rzeczowe, - omawia obowiązki obywatela wobec ojczyzny, - wyjaśnia, czym jest powszechny obowiązek obrony.	Uczeń: - zna i określa zakres działania wybranych organizacji proobronnych, np.: Liga Obrony Kraju, Polski Związek Strzelecki „Strzelec”, - wymienia i omawia powinności obronne obywateli RP, - wymienia i omawia formy powszechnego obowiązku obrony, - zna i wymienia nazwy formacji mundurowych układu pozamilitarnego państwa oraz wyjaśnia	Uczeń: - wymienia i omawia zadania obronne, które można realizować w czasie pokoju, - uzasadnia konieczność uczestnictwa w ćwiczeniach samoobrony na wypadek działań wojennych, - zna pojęcia: żołnierz rezerwy, ryczałt.	Uczeń: - zna zakres działania wojskowych komend ubezpieczeń, - lokalizuje w swoim miejscu zamieszkania wojskowe komendy ubezpieczeń, - zna kategorie zdolności do czynnej służby wojskowej.

			rolę i zadania tych służb w systemie bezpieczeństwa państwa.		
Dział 2. Ochrona ludności i obrona cywilna					
2.1 Międzynarodowe Prawo Humanitarne	Uczeń: -wyjaśnia podstawowe zasady Międzynarodowego Prawa Humanitarnego.	Uczeń: - wie, czym jest umowa międzynarodowa, - wymienia zadania Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża, - wymienia zadania Konwencji Genewskiej.	Uczeń: - wie, kim był Henry Dunant, - omawia założenia Konwencji Genewskiej, - wymienia najważniejsze dokumenty Międzynarodowego Prawa Humanitarnego, - omawia postanowienia konwencji Haskiej z 1954 roku.	Uczeń: - uzasadnia konieczność utworzenia Międzynarodowego Prawa Humanitarnego, - omawia najważniejsze dokumenty Międzynarodowego Prawa Humanitarnego, - wie, kim jest kombatant w myśl MPH.	Uczeń: - zapoznaje się z wybranym przez siebie tekstem MPH i go prezentuje, - odnajduje w swojej okolicy budynki oznaczone symbolami ochrony ogólnej lub specjalnej, - omawia zbrodnie ludobójstwa XX wieku.
2.2. Ochrona ludności	Uczeń: - wie, czym jest System PRM oraz KSRG. -wymienia zadania Państwowej Straży Pożarnej.	Uczeń: - wyjaśnia rolę i zasady funkcjonowania KSRG, Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Ratownictwa Medycznego.	Uczeń: -wymienia i charakteryzuje ochotnicze służby oraz podmioty ratownicze, takie jak: OSP, GOPR, TOPR, WOPR.	Uczeń: -wyjaśnia, w jakim celu został powołany system PRM, - omawia, w jakich sytuacjach korzystamy z pomocy LPR.	Uczeń: - przygotowuje materiały dotyczące historii OSP, TOPR, GOPR, WOPR.

2.3 Obrona cywilna. Alarmowanie i informowanie ludności	Uczeń: - przedstawia zadania Obrony Cywilnej, - wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia, - rozpoznaje sygnały alarmowe, - wie, jakie urządzenia wykorzystuje się do ogłaszania i odwoływania alarmów, - wyjaśnia zasady właściwego zachowania się w sytuacji uruchomienia sygnałów alarmowych.	Uczeń: - wymienia podstawowe dokumenty ONZ regulujące funkcjonowanie Obrony Cywilnej w świecie, - zna rodzaje alarmów i komunikatów ostrzegawczych, - omawia zadania Obrony Cywilnej, - omawia sposoby ogłaszania i odwoływania alarmów, - wymienia miejsca ukrycia się po ogłoszeniu poszczególnych alarmów.	Uczeń: - omawia podstawy prawne funkcjonowania ochrony ludności i Obrony Cywilnej w Rzeczypospolitej Polskiej, - omawia zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu, - przedstawia procedury postępowania po ogłoszeniu zagrożeń.	Uczeń: - omawia cele ostrzegania ludności przed zagrożeniami, - ustala liczbę i lokalizację syren alarmowych w swojej miejscowości lub jej pobliżu, - wie, że sprawne działanie systemu alarmowania informowania przeciwdziała panice.	Uczeń: - przygotowuje prezentację multimedialną przedstawiającą system ostrzegania przed zagrożeniami.
2.4 Ewakuacja ludności, środków materiałowych oraz zwierząt	Uczeń: - potrafi odpowiednio zachować się w czasie ewakuacji, - zna pojęcie: samoewakuacja,	Uczeń: - wymienia rodzaje ewakuacji, - zna i omawia zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu	Uczeń: - wyjaśnia, na czym, polega ewakuacja I, II i III stopnia, - opracowuje listę rzeczy, które należy zabrać w przypadku	Uczeń: - omawia zadania władz lokalnych oraz odpowiednich służb podczas ewakuacji, - potrafi ewakuować	Uczeń: - przygotowuje plan ewakuacji budynku szkoły.

	- wie, w jaki sposób przygotować się do ewakuacji, - zna drogi ewakuacyjne w szkole, - wskazuje drogi ewakuacji w szkole.	ewakuacji, -potrafi zaplanować samoewakuację, - wie, jakie są cele ewakuacji mienia, - omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych.	ewakuacji, - omawia czynności, które należy wykonać po ogłoszeniu ewakuacji, - wyjaśnia, w jakiej sytuacji dokonuje się ewakuacji mienia, -wyznacza strefę bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia, - zna zasady ewakuacji z budynku szkoły.	się w trybie nagłym, - wyjaśnia zasady zaopatrzenia ewakuowanej ludności w żywność i wodę, - uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice, -omawia rolę różnych służb i innych podmiotów, uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do ich zaleceń.	
Dział.3 Działania ratownicze w sytuacjach zagrożeń					
3.1. Pożary	Uczeń: - zna źródła powstawania pożarów, - wie, jak zachować się podczas pożaru, - zna numery alarmowe do poszczególnych służb ratunkowych, -uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania	Uczeń: - charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, w szkole i w najbliższej okolicy, -potrafi właściwie powiadomić służby ratunkowe o pożarze, - wyjaśnia, jak gasić płonącą odzież na człowieku oraz olej na patelni.	Uczeń: - wymienia elementy trójkąta spalania, - zna i omawia wybrane znaki przeciwpożarowe, - wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego, -potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru,	Uczeń: - wymienia sposoby zapobiegania pożarom, - omawia zasady właściwego reagowania podczas pożaru, - opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego, - wymienia podręczny sprzęt gaśniczy,	Uczeń: - przygotowuje pełną listę służb i instytucji w okolicy, do których można zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia, - omawia sposoby przeciwdziałania panice.

	się poleceniom służb ratowniczych.			- potrafi wyjaśnić, w jaki sposób powinna przebiegać ewakuacja z budynku szkoły na wypadek pożaru.	
3.2. Wypadki komunikacyjne	Uczeń: - wymienia najczęstsze przyczyny wypadków komunikacyjnych, - zna sposób zabezpieczenia miejsca zdarzenia, - opisuje obowiązki pieszego i kierowcy w zakresie zachowania się na drodze w momencie przejazdu karetki pogotowia lub innego pojazdu z włączonymi sygnałami uprzywilejowania.	Uczeń: - wyjaśnia różnicę pomiędzy kolizją a wypadkiem, - wie, w jaki sposób zapewnić bezpieczeństwo ratownikowi, poszkodowanemu i świadkom zdarzenia.	Uczeń: - potrafi omówić sytuacje wymagające ewakuacji z pojazdu, - potrafi zademonstrować technikę ewakuacji z pojazdu, - potrafi zapewnić bezpieczeństwo ratownikowi, poszkodowanemu i świadkom zdarzenia.	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie tunelu ratowniczego, - zna odległości, w jakich należy umieścić trójkąt ostrzegawczy w zależności od obszaru, na jakim się znajduje, - wymienia sytuacje, w których dochodzi do uszkodzenia kręgosłupa.	Uczeń: - przygotowuje zestawienie wypadków i kolizji mających miejsce w poprzednim roku w jego miejscowości lub województwie.
3.3. Zagrożenia związane ze zjawiskami	Uczeń: - wymienia źródła zagrożeń	Uczeń: - wie, jakie zagrożenia związane	Uczeń: - potrafi udzielić pomocy osobie,	Uczeń: - podaje przykłady zagrożeń,	Uczeń: - samodzielnie opracowuje mapę

atmosferycznymi	w najbliższym otoczeniu, - wie, jak należy chronić się przed działaniem niskiej i wysokiej temperatury, - wie, jak zachować się czasie burzy, śnieżycy, wichury i powodzi, - wie, jak należy chronić się przed działaniem niskiej i wysokiej temperatury, - zna zasady postępowania w czasie śnieżycy i mrozu.	ze zjawiskami pogodowymi występują na terenie naszego kraju, - wie, dlaczego należy sprawdzać prognozę pogody, - zna procedury postępowania w czasie burzy i wichury, - zna procedury postępowania w czasie zagrożenia powodziowego i powodzi, - wie, jak należy zachować się w górach przed wyjściem na szlak.	która uległa wyiębieniu, - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu. - przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi lub innych klęsk żywiołowych, - potrafi prawidłowo zachować się w przypadku zejścia lawiny.	które wystąpiły w Polsce w ostatnich latach, - wie, gdzie w jego województwie znajdują się zapory wodne, ocenia ryzyko powodzi na wypadek ich przerwania.	zagrożenia powodziowego dla wybranego województwa, - przygotowuje prezentację przedstawiającą procedury postępowania w czasie zagrożeń naturalnych.
3.4 Zagrożenia techniczne	Uczeń: - wymienia przykłady zagrożeń technicznych, - wie, jak postępować w sytuacji wystąpienia katastrofy technicznej, - uzasadnia konieczność	Uczeń: - omawia procedury postępowania w przypadku katastrofy budowlanej i komunikacyjnej, - przedstawia zasady działania w sytuacji wycieku gazu z instalacji w	Uczeń: - wyjaśnia, jak należy się zachować w sytuacji odnalezienia niewypału lub niewybuchu, - przedstawia zasady przestrzegania bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia.	Uczeń: - omawia przyczyny powstawania zagrożeń technicznych, - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w swoim najbliższym otoczeniu, - wyjaśnia, na czym	Uczeń: - przygotowuje mini poradnik dotyczący postępowania w sytuacji różnorodnych zagrożeń.

	przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych zagrożeń.	budynku mieszkalnym.		polega właściwe postępowanie w momentach wystąpienia poszczególnych zagrożeń.	
3.5 Zagrożenia chemiczne i radiacyjne	Uczeń: - wymienia zastępcze środki ochrony skóry i dróg oddechowych przed środkami chemicznymi, - wie, jakie materiały można wykorzystywać, jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry, - przedstawia najczęstsze przyczyny uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych (NSCh).	Uczeń: - przedstawia zasady postępowania w sytuacji prawdopodobieństwa przeniknięcia niebezpiecznych środków chemicznych do budynku mieszkalnego, - wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu z materiałami niebezpiecznymi lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi., - zna możliwości wykorzystania środków	Uczeń: - opisuje kolejność działań w sytuacji wypadku pojazdu z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych (NSCh) i TŚP, - zna tablice oznaczające materiały niebezpieczne w transporcie, - wyjaśnia znaczenie pojęć: • odkazanie, • dezaktywacja, • dezynfekcja, • deratyzacja, - wyjaśnia, na czym polegają zabiegi specjalne i sanitarne, - wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami, - omawia sposób użycia indywidualnego pakietu	Uczeń: - wymienia rodzaje oznaczeń substancji toksycznych i miejsca ich ekspozycji, - rozpoznaje oznaczenia substancji toksycznych na pojazdach i budowlach, - uzasadnia konieczność przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych zagrożeń, - omawia wpływ środków promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę.	Uczeń: - przygotowuje informacje dotyczące dróg przejazdu pojazdów przewożących materiały niebezpieczne w swoim województwie.

		podręcznych i masek przeciwigazowych do ochrony ludzi przed szkodliwym wykorzystaniem toksycznych środków przemysłowych oraz bojowych środków trujących.	przeciwchemicznego, a także indywidualnego pakietu radioochronnego.		
3.6. Zagrożenie terroryzmem. Cyberprzemoc	Uczeń: - wie, jak postępować w przypadku podłożenia bomby oraz samochodu pułapki, - wie, jak rozpoznać samochód pułapkę, - zna pojęcie: żywa bomba, - wie, jak postępować z osobą niebezpieczną, - wie, jak zachować się po zamachu bombowym.	Uczeń: - wyjaśnia, jak rozumie pojęcie terroryzmu, - wymienia i omawia środki i metody ataków terrorystycznych, - potrafi właściwie ocenić sytuację zagrożenia, - wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy i wie, jaka powinna być na nie właściwa reakcja.	Uczeń: - charakteryzuje motywy ataków terrorystycznych, - wskazuje informacje, jakie należy podać przy zgłaszaniu na policję podejrzenia o podłożeniu ładunku wybuchowego, - wymienia podstawowe procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego, - wyjaśnia znaczenie cyberprzemocy i zna procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia.	Uczeń: - omawia, co może być potencjalną oznaką zagrożenia terrorystycznego, - wymienia przykłady skutków użycia środków biologicznych, chemicznych i wybuchowych, - wskazuje sposoby przeciwdziałania panice, - zna zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia (zasada „uciekaj, schowaj się, walcz”).	Uczeń: - omawia przyczyny i skutki najbardziej spektakularnych zamachów terrorystycznych, które miały miejsce w XX i XXI wieku.
Dział 4. Pierwsza pomoc					

4.1. Pierwsza pomoc. Triada życia.	Uczeń: - rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę, - wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy, - zna ogniwa łańcucha przeżycia, - wymienia numery telefonów alarmowych, - zna pojęcie: stan zagrożenia życia.	Uczeń: - przedstawia schemat wzywania pomocy, - rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę, - wyjaśnia podstawowe zasady postępowania ratownika na miejscu zdarzenia, - omawia poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia, - omawia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych.	Uczeń: - podaje definicję pierwszej pomocy, wymienia cele i zadania pierwszej pomocy, - przedstawia zasady zapewnienia bezpieczeństwa ratownikowi, poszkodowanym i świadkom zdarzenia, - wymienia potencjalne zagrożenia dla ratownika, - wykazuje się znajomością schematu prowadzenia rozmowy z dyspozytorem służb ratunkowych, - wymienia stany zagrożenia życia, - wyjaśnia, dlaczego po zatrzymaniu krążenia, ważne jest natychmiastowe podjęcie czynności ratunkowych.	Uczeń: - uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy, - potrafi dokonać oceny miejsca zdarzenia oraz je zabezpieczyć, - demonstruje sposób udrożnienia dróg oddechowych i potrafi wyjaśnić znaczenie tej czynności, - omawia schemat ABC.	Uczeń: - wyjaśnia konsekwencje nieudzielenia pierwszej pomocy, - przedstawia anatomię i fizjologię układu nerwowego.
4.2. Poszkodowany nieprzytomny. Zadławienia	Uczeń: - wymienia objawy utraty przytomności, - potrafi dokonać	Uczeń: - zna konsekwencje utraty przytomności, - wie, dlaczego	Uczeń: - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby	Uczeń: - wie, w jaki sposób należy zapobiegać	Uczeń: - przygotowuje informacje na temat zadań i działania

	wstępnej oceny poszkodowanego, - dokonuje oceny funkcji życiowych, - zna schemat postępowania z poszkodowanym nieprzytomnym, - zna mechanizm zadławienia, - omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia.	nieprzytomnemu poszkodowanemu należy udrożyć drogi oddechowe, - potrafi udzielić pomocy osobie nieprzytomnej, - potrafi ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, - wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia, - omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia.	nieprzytomnej, - wie, w jaki sposób zapewnić osobie nieprzytomnej komfort termiczny, - potrafi wykonać rękoćzyny ratunkowe w przypadku zadławienia u dorosłych i niemowląt.	skutkom utraty przytomności, - omawia i przedstawia odmienność ułożenia w pozycji bezpiecznej kobiety ciężarnej, - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci.	SOR oraz CPR.
4.3. Nagłe zatrzymanie krążenia u osoby dorosłej. Zastosowanie AED	Uczeń: - potrafi rozpoznać poszkodowanego, u którego doszło do nagłego zatrzymania krążenia (NZK), - umie wykonać zgodnie z algorytmem resuscytację krążeniowo-oddechową u osoby dorosłej,	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego ważne jest jak najszybsze podjęcie resuscytacji, - prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową, - omawia algorytm postępowania w nagłym zatrzymaniu	Uczeń: - analizuje schemat udzielania pomocy poszkodowanemu nieprzytomnemu pozbawionemu czynności życiowych, - wyjaśnia pojęcie: nagłe zatrzymanie krążenia, wymienia jego oznaki, - potrafi rozpoznać nagłe zatrzymanie krążenia (NZK), - prawidłowo wykonuje	Uczeń: - prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową, samodzielnie i we współpracy z drugą osobą, - wyjaśnia różnicę między resuscytacją a reanimacją, - wymienia objawy powrotu krążenia	Uczeń: - przygotowuje plakat zachęcający do nauki resuscytacji krążeniowo-oddechowej i obsługi AED.

	- opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) oraz wskazuje na jego znaczenie dla zwiększenia skuteczności akcji resuscytacyjnej, - potrafi bezpiecznie obsłużyć AED, - zna zasady bezpieczeństwa przy zastosowaniu AED.	krążenia. - potrafi wykonać resuscytację krążeniowo - oddechową z wykorzystaniem AED, - zna zasady bezpieczeństwa przy zastosowaniu AED.	resuscytację krążeniowo – oddechową, - potrafi wykonać resuscytację krążeniowo-oddechową z wykorzystaniem AED, - omawia zasady bezpieczeństwa przy zastosowaniu AED, - wyjaśnia, na czym polega migotanie komór.	u poszkodowanego, - prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo – oddechową, samodzielnie i we współpracy z drugą osobą, z wykorzystaniem AED. - wymienia dodatkowe wyposażenie AED, - wyjaśnia, czym jest program PAD.	
4.4 Urazy. Apteczka pierwszej pomocy	Uczeń: - wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu, - potrafi rozpoznać: złamanie, skręcenie, zwinięcie, - wymienia przyczyny powstawania tych urazów, - zna zasady udzielania pierwszej	Uczeń: - zna zasady udzielania pierwszej pomocy przy urazach kostnych, - wie, które urazy stanowią największe zagrożenie dla życia i zdrowia, - wymienia rodzaje złamań, - potrafi udzielić pierwszej pomocy osobom ze złamaniami	Uczeń: - wyjaśnia, w jakich okolicznościach dochodzi najczęściej do urazów kostno-stawowych, - stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów, - zna sposoby, złagodzenia bólu u poszkodowanego ze złamaniem, - opisuje przykłady	Uczeń: - wie, które urazy stanowią największe zagrożenie dla życia i zdrowia, - wyjaśnia regułę Potta i zasady unieruchomienia anatomicznego, - wymienia przykłady zapobiegania urazom, - przedstawia metody przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa,	Uczeń: - przygotowuje informacje, w których państwach niezbędnym wyposażeniem pojazdu jest apteczka samochodowa.

	pomocy przy urazach kostno-stawowych, - wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy, - zna wyposażenie apteczki pierwszej pomocy.	kończyn, -wymienia sytuacje, w których może dojść do urazów kręgosłupa, - wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej, samochodowej, - zna definicję masywnego krwotoku.	powikłań wynikających z urazu kręgosłupa, - omawia zastosowanie zaopatrzenia apteczki, -stosuje stażę taktyczną, -potrafi zatamować krwotok za pomocą opaski improwizowanej.	- uzasadnia, dlaczego wyposażenie apteczki może ulegać modyfikacjom, -potrafi zatamować krwotok przy użyciu opatrunku uciskowego, -umie zatamować krwotok z trudno dostępnych miejsc: pachy, pachwiny, szyi.	
4.5 Oparzenia. Postępowanie przeciwstrząsowe	Uczeń: - wymienia najczęstsze przyczyny oparzeń, - zna stopnie oparzeń, - potrafi postępować przy oparzeniach termicznych.	Uczeń: - wyjaśnia pojęcie: oparzenie, - omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego, - demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny, - zna najważniejsze przyczyny wstrząsu, wymienia zagrożenia z niego wynikające.	Uczeń: - omawia oparzenia I, II i III stopnia, - udziela pierwszej pomocy przy obrażeniach termicznych, - omawia, czego nie należy wykonywać przy oparzeniach, - omawia regułę dziewiątek i dłoni stosowaną do oceny rozległości oparzeń, - wymienia objawy wstrząsu.	Uczeń: - wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci, - wymienia objawy oparzeń dróg oddechowych, - omawia zasady postępowania przy oparzeniach chemicznych, elektrycznych,	Uczeń: - przygotowuje informacje o opatrunkach hydrożelowych.

				- stosuje zasady postępowania przeciwwstrząsowego .	
4.6 Zatrucia	Uczeń: - omawia przyczyny zatruć, - wie, w jaki sposób zapobiegać zatruciom, - opisuje objawy zatruć: gazami toksycznymi, środkami odurzającymi, tlenkiem węgla.	Uczeń: - omawia postępowanie ratownicze w przypadku zatrucia tlenkiem węgla (czadem), lekami lub środkami odurzającymi.	Uczeń: - opisuje zasady bezpieczeństwa w pomieszczeniach skażonych tlenkiem węgla, gazami toksycznymi, - wie, jak postępować wobec osoby, która uległa zatruciu.	Uczeń: - zna drogi przenikania trucizn do organizmu, - omawia objawy zatruć pokarmowych oraz sposób udzielania pierwszej pomocy, - wyjaśnia, dlaczego CO jest nazywany cichym zabójcą.	Uczeń: - przygotowuje plakat dotyczący zatruć pokarmowych.
4.7 Utonięcia. Wypadki nad wodą	Uczeń: - opisuje sytuacje, w jakich dochodzi do tonięcia, - wymienia zagrożenia związane z wodą.	Uczeń: - wyjaśnia różnicę między podtopieniem a utonięciem, - odtwarza etapy pomocy w podtopieniach.	Uczeń: - omawia czynności pierwszej pomocy po wydobyciu poszkodowanego z wody, - wyjaśnia, dlaczego osoba, która tonęła zagrożona jest hipotermią.	Uczeń: - omawia skutki tonięcia w słodkiej i słonej wodzie, - wyjaśnia, jak zapobiegać tonięciu i wypadkom na akwenach wodnych.	Uczeń: - omawia etapy tonięcia, - przedstawia postępowanie w sytuacji załamania tafli lodu.
Dział 5. Edukacja obronna					
5.1. Reagowanie w sytuacji zagrożenia działaniami	Uczeń: - omawia wpływ czynników zewnętrznych na organizm człowieka.	Uczeń: - zna ograniczenia organizmu ludzkiego związane z brakiem snu, wody	Uczeń: - zna środki podręczne do zwiększenia szans przetrwania i rozumie, jak je wykorzystywać,	Uczeń: - zna możliwości pozyskiwania wody i pożywienia występujących w	Uczeń: - wymienia jadalne rośliny dziko rosnące w jego okolicy.

wojennymi. Sposoby przetrwania		i pożywienia oraz wpływem czynników atmosferycznych na możliwości przetrwania.	np. w sytuacji działań wojennych.	środowisku naturalnym, - wyjaśnia zjawisko paniki oraz omawia sposoby jej przeciwdziałania.	
5.2. Cyberbezpieczeństwo	Uczeń: - wyjaśnia termin cyberbezpieczeństwo .	Uczeń: - omawia zasady identyfikacji podstawowych zagrożeń cyberbezpieczeństwa .	Uczeń: - potrafi zgłosić cyberzagrożenie, - wyjaśnia znaczenie cyberzagrożeń w wymiarze cywilnym i potrafi je rozpoznać oraz zna procedury postępowania w przypadku ich wystąpienia.	Uczeń: - wskazuje podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo cyberprzestrzeni.	Uczeń: - omawia stopnie alarmowe CRP, - potrafi odbierać ze zrozumieniem, tworzyć i przedstawiać złożone wypowiedzi dotyczące roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa.
5.3 Strzelectwo	Uczeń: - zna zasady bezpiecznego korzystania z broni.	Uczeń: - wymienia podstawowe elementy broni. - potrafi wykonać strzelanie z wykorzystaniem, na przykład: broni kulowej, pneumatycznej,	Uczeń: - zna zasady składania i rozkładania broni, - dokonuje podziału broni palnej.	Uczeń: - omawia postawy strzeleckie, - wyjaśnia akronim BLOS, - wymienia pięć zasad dobrego strzelania.	-omawia umiejętności jakie można doskonalić na strzelnicy wirtualnej.

		replik broni strzeleckiej (ASG), strzelnic wirtualnych albo laserowych.			
--	--	--	--	--	--